

Číslo: 13148-5000/2019
Bratislava: 30. 09. 2019

Metodické usmernenie

Listovou zásielkou z 11. 09. 2019 ste sa obrátili na Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) so žiadosťou o usmernenie k aplikácii zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Vo svojej žiadosti opisujete situáciu kedy bol uchádzač (prvý v poradí) vyzvaný v lehote 5 pracovných dní na predloženie dokladov na preukázanie splnenia podmienok účasti, ktoré boli v rámci ponuky dočasne nahradené JEDom. Osoba podľa § 8 z vlastnej iniciatívy predĺžila trvanie predmetnej lehoty o ďalších 5 pracovných dní, nakoľko do uvedenej pôvodnej lehoty spadal štátny sviatok, čo mohlo vo zvýšenej miere ovplyvniť väčšie množstvo čerpania dovolení. Úspešný uchádzač v stanovenej lehote predložil doklady k preukázaniu osobného postavenia okrem dokladu podľa § 32 ods. 2 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní. Komisia osoby podľa §8 dospela k názoru, že je nutné požiadať uchádzača o vysvetlenie alebo doplnenie dokladov podľa § 40 ods.4 zákona o verejnom obstarávaní. Uchádzač však sám (ešte pred zaslaním takejto žiadosti) doložil dva dni po uplynutí lehoty chýbajúci doklad. Komisia tento akceptovala, celú situáciu podrobne zdokumentovala v zápisnici a vyhodnotila daného uchádzača ako úspešného.

1./ Nakoľko v súčasnosti prebieha kontrola predmetnej zákazky zo strany sprostredkovateľského orgánu obraciate sa na úrad so žiadosťou, či postup komisie bol správny, resp. ako mala komisia postupovať.

2./ Taktiež sa pýtate, či je možné vyzvať uchádzača podľa § 40 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní na doplnenie predložených dokladov pri preukazovaní podmienok účasti osobného postavenia, keď nepredloží žiaden doklad k jednému z písmen uvedených v § 32 ods. 2 alebo v takomto prípade je povinnosťou verejného obstarávateľa takéhoto uchádzača priamo vylúčiť v zmysle § 40 ods.6 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní.

V predmetnej veci Vám poskytujeme nasledovné metodické usmernenie.

Úrad v súlade s pôsobnosťou vymedzenou v ustanovení § 147 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní metodicky usmerňuje účastníkov procesu verejného obstarávania. Úrad v rámci metodického usmerňovania nevykonáva schvaľovanie, resp. hodnotenie úkonov účastníkov procesu verejného obstarávania. Za účelom predídania predčasnému konštatovaniu o porušení zákona, ako aj kolízie s dohľadovými kompetenciami úradu sa metodická činnosť úradu v zásade obmedzuje na poskytnutie všeobecných odpovedí, resp. návodov na riešenie otázok, ktoré môžu spôsobiť aplikačné problémy v praxi.

Overiť zákonný postup verejného obstarávateľa pri zadávaní zákazky (alebo naopak vybočenie zo zákonného rámca) možno len **na základe úradom vykonanej kontroly,**

spočívajúcej v úplnom zistení skutkového stavu a následného porovnania súladu konania kontrolovaného s ustanoveniami zákona.

Posúdiť relevantnosť krokov verejného obstarávateľa (osoby podľa §8) v zákonom ohraničenom rámci, v predmetnom prípade, možno teda až na základe vykonanej kontroly, spočívajúcej v úplnom zistení skutkového stavu a následného porovnania súladu konania kontrolovaného s ustanoveniami zákona.

Vo všeobecnej rovine k Vami nastolenej problematike uvádzame nasledovné:

Podľa § 55 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní ak nedošlo k predloženiu dokladov preukazujúcich splnenie podmienok účasti skôr alebo ak sa vyhodnotenie splnenia podmienok účasti uskutoční po vyhodnotení ponúk, verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní po vyhodnotení ponúk vyhodnotiť splnenie podmienok účasti uchádzačmi, ktorí sa umiestnili na prvom až treťom mieste v poradí alebo vyhodnotiť splnenie podmienok účasti uchádzačom, ktorý sa umiestnil na prvom mieste v poradí. Ak verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnocujú ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek na predmet zákazky po vyhodnotení ponúk na základe kritérií na hodnotenie ponúk, sú povinní vyhodnotiť u uchádzača, ktorý sa umiestnil na prvom mieste v poradí, alebo u uchádzačov, ktorí sa umiestnili na prvom až treťom mieste v poradí, splnenie podmienok účasti a požiadaviek na predmet zákazky. Ak dôjde k vylúčeniu uchádzača alebo uchádzačov alebo ich ponúk, vyhodnotí sa následne splnenie podmienok účasti a požiadaviek na predmet zákazky u ďalšieho uchádzača alebo uchádzačov v poradí tak, aby uchádzači umiestnení na prvom až treťom mieste v novo zostavenom poradí spĺňali podmienky účasti a požiadavky na predmet zákazky alebo aby uchádzač umiestnený na prvom mieste v novo zostavenom poradí spĺňal podmienky účasti a požiadavky na predmet zákazky. Pri uzatváraní rámcovej dohody s viacerými uchádzačmi sa postupuje primerane podľa prvej až tretej vety. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ písomne požiadajú uchádzačov o predloženie dokladov preukazujúcich splnenie podmienok účasti v lehote nie kratšej ako päť pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti a vyhodnotia ich podľa § 40. Požiadavky na predmet zákazky verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnotia podľa § 53.

K otázke vylúčenia uchádzača z verejného obstarávania uvádzame, že verejný obstarávateľ môže vylúčiť uchádzača len z dôvodov upravených v § 40 ods. 6 (vyhodnotenie splnenia podmienok účasti), resp. podľa § 53 ods. 5 (vyhodnotenie ponúk) zákona o verejnom obstarávaní.

Podľa § 40 ods. 6 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ vylúčia z verejného obstarávania uchádzača alebo záujemcu ak **nepredložil** po písomnej žiadosti doklady nahradené JED-om v určenej lehote.

Je na úvahe verejného obstarávateľa, resp. obstarávateľa ako vyhodnotí konkrétnu situáciu. Úrad však upozorňuje, že verejný obstarávateľ má v zásade pristupovať k vylúčeniu, ako k najtvrdšiemu zásahu do práva uchádzača vo verejnom obstarávaní, až po dôkladnom preskúmaní a zhodnotení všetkých predložených dokladov vo väzbe na ním stanovené podmienky a doklady požadované na ich preukázanie. Pri každom konkrétnom kroku/úkone verejného obstarávateľa je dôležité, aby neboli porušené princípy verejného obstarávania deklarované v ustanovení § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.

Vyhodnocovanie splnenia podmienok účasti vo verejnom obstarávaní upravuje § 40 zákona o verejnom obstarávaní, z ktorého vyplýva, že súčasťou hodnotiaceho procesu je aj inštitút vysvetlenia alebo doplnenia predložených dokladov, pričom ide o odstránenie nielen formálnych, ale aj vecných nedostatkov predložených dokladov jednotlivými uchádzačmi, resp. záujemcami. Ustanovenie § 40 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní ukladá verejnemu obstarávateľovi a obstarávateľovi písomne požiadať uchádzača alebo záujemcu o vysvetlenie alebo doplnenie predložených dokladov vždy, **keď z predložených dokladov nemožno posúdiť ich platnosť alebo splnenie podmienky účasti.**

Využitie inštitútu v zmysle § 40 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní je nevyhnutné najmä v prípade, pokiaľ by prípadné nedostatočné náležitosti predložených dokladov bolo možné vysvetlením jednoducho objasniť alebo doplniť. Predmetným inštitútom vysvetľovania je možné doplniť, resp. vysvetliť len doklady už predložené v ponuke uchádzača ku konkrétnej podmienke účasti za účelom preukázania jej splnenia, ak z takto predložených dokladov nie je možné posúdiť splnenie konkrétnej podmienky účasti, ku ktorej sa tieto doklady viažu.

V prípade, ak k určitej podmienke účasti nie je predložený žiadny dôkazný prostriedok úrad zastáva názor, že nejde o situáciu upravenú zákonom o verejnom obstarávaní, ktorá by umožňovala využiť inštitút vysvetlenia alebo doplnenia predložených dokladov. Nakoľko predmetným inštitútom je možné doplniť, resp. vysvetliť len doklady už predložené uchádzačom alebo záujemcom, ktoré boli predložené ku konkrétnej podmienke účasti za účelom preukázania jej splnenia. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v prípade, ak uchádzač alebo záujemca na preukázanie splnenia podmienky účasti nedoloží doklad stanovený zákonom, verejný obstarávateľ/obstarávateľ ho z verejného obstarávania vylúči (§ 40 ods.6 písm. a)).